

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 9Co/666/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5712214782
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 09. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Kotrčová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2014:5712214782.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Kotrčovej a členov senátu JUDr. Jána Burika, JUDr. Ladislava Mejstříka v právnej veci navrhovateľa POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Pribinova 25, IČO: 35 807 598, zastúpeného spoločnosťou Fridrich Paľko, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Grosslingova 4, IČO: 36 864 421 proti odporcovi Slovenská republika, Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, so sídlom v Bratislave, Župné námestie 13, v konaní o náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Martin, č.k. 8C/254/2012-109 zo dňa 13. 5. 2014, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu **p o t v r d z u j e .**

Odporcovi náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom okresný súd návrh navrhovateľa, ktorým sa vo vzťahu k odporcovi domáhal náhrady majetkovej škody vo výške 125,- eur a nemajetkovej ujmy vo výške 330,- eur, zamietol. Odporcovi náhradu trov konania nepriznal.

Z pripojeného spisu Okresného súdu Martin sp. zn. 17Er/5877/2010 zistil, že súdny exekútor doručil 26. 11. 2010 na Okresný súd Martin žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie na podklade exekučného titulu, ktorým bol rozsudok Stáleho rozhodcovského súdu sp. zn. SR 04700/10 zo dňa 10. 6. 2010, Okresný súd Martin vydal 3. 12. 2010 poverenie, ktoré bolo súdnemu exekútorovi doručené 13. 12. 2010. Na podklade uvedeného konštatoval, že navrhovateľ nepreukázal v konaní ním tvrdený nesprávny úradný postup, nakoľko exekučný súd o žiadosti súdneho exekútora rozhodol po 7 dňoch od doručenia žiadosti a nie po uplynutí viac ako 6 mesiacov. Nakoľko nemal preukázaný základný predpoklad pre ustálenie zodpovednosti štátu za nesprávny úradný postup podľa § 9 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z., neskúmal naplnenie ďalších, ktoré musia byť splnené kumulatívne.

O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p. a odporcovi, ktorý mal vo veci plný úspech, náhradu trov konania nepriznal.

Proti rozsudku okresného súdu, v zákonnej lehote, doručil odvolanie navrhovateľ.

V podanom odvolaní vytýkal, že v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 O.s.p. - ak účastníkovi konania sa postupom okresného súdu odňala možnosť konať pred súdom, v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 O.s.p., ak rozhodoval vylúčený sudca, v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 O.s.p., prvostupňový súd nesprávne vec právne posúdil tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu, nedostatočne zistil skutkový stav. Súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy. Rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia vyplýva, že súd prejednal vec v neprítomnosti odporcu, jeho právneho zástupcu postupujúc podľa ust. § 101 ods. 2 O.s.p., a to aj

napriek tomu, že navrhovateľ podal elektronicky na zverejnenú e-mailovú adresu návrh na zrušenie pojednávania. V tejto žiadosti poukázal na skutočnosť, že súdu boli v žalobe oznámené skutočnosti, pre ktoré sú všetci sudcovia daného okresného súdu vylúčení z pojednávania a rozhodovania vo veci. Na základe týchto skutočností mal súd postupovať podľa § 15 O.s.p. a predložiť vec na rozhodnutie predsedovi súdu a ten vzhľadom na ust. § 12 O.s.p. mal predložiť vec na rozhodnutie o jej pridelení inému súdu. Zdôraznil, že nedostatok nestrannosti sudcu je súčasťou pojmu „zákonný sudca“. V konaní mal okresný súd uskutočňovať také úkony, ktoré nepripúšťajú odklad. Ústne pojednávanie vo veci odklad pripúšťalo a nebolo neodkladným úkonom za danej procesnej situácie. Ďalej poukazoval, že nemal možnosť vyjadriť sa k tvrdeniam odporcu, z ktorých súd pri svojom rozhodnutí vychádzal. Zachytil ich aj v odôvodnení svojho rozhodnutia. Nemal možnosť vyjadriť sa ani k dôkazom, ktoré vykonal a založil na nich svoje rozhodnutie. Vytýkal okresnému súdu, že sa dopustil viacerých omylov, keď konštatoval, že navrhovateľom namietané lehoty na vydanie rozhodnutia boli dodržané, avšak v odôvodnení prezentované časové úseky tomu nenasvedčujú. Koncepcia spravodlivého súdneho konania zahŕňa aj právo na kontradiktórne konanie. Súd rozhodol bez toho, aby umožnil navrhovateľovi ovplyvniť rozhodnutie všeobecného súdu vyjadriť sa ku skutkovým a právnym otázkam veci. Ako strana konania nebol oboznámený s obsahom dôkazov a prednesov, nemal možnosť sa k týmto dôkazom a prednesom vyjadriť a sám nemal možnosť navrhnúť dôkazy na podporu svojich protitvrdení. Žiadal preto rozsudok okresného súdu zrušiť, vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Právo na spravodlivý proces vyžaduje, aby rozhodnutie bolo odôvodnené. Povinnosť všeobecných súdov odôvodniť svoje rozhodnutie zdôrazňuje aj samotný Ústavný súd SR vo svojej konštantnej judikatúre. Súd vo svojom rozhodnutí vôbec nevysvetlil, prečo nekonštatoval, že došlo k porušeniu práva žalobcu na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručeného článkom 48 ods. 2 Ústavy SR, ako aj práva na prejednanie veci v primeranej lehote zaručeného článkom 6 ods. 1 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva na rozhodnutie v zákonom stanovenom čase. Ďalej poukazoval, že rozhodnutie súdu je vnútorne rozporné, keď na jednej strane súd zistil porušenie práv a nekonštatoval ho. Na tejto chybe postavil svoje rozhodnutie o nepriznaní nemajetkovej ujmy navrhovateľovi.

K podanému odvolaniu sa odporca nevyjadril.

Krajský súd, ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.), preskúmal rozsudok okresného súdu v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 212 ods. 1 O.s.p. a bez nariadenia pojednávania podľa ust. § 214 ods. 2 O.s.p. v spojení s ust. § 156 ods. 3 O.s.p. tento rozsudok podľa ust. § 219 ods. 1 O.s.p. ako vecne správny potvrdil.

Pokiaľ išlo o skutkové zistenia, vyhodnotenie rozhodujúcich skutočností a právne posúdenie veci, v tomto smere sa odvolací súd v celom rozsahu stotožnil s dôvodmi napadnutého rozhodnutia, ktoré v takomto prípade nie je potrebné opakovať (ust. § 219 ods. 2 O.s.p.), keďže ani zo strany odvolateľa neboli v priebehu odvolacieho konania tvrdené také skutočnosti, s ktorými by sa nevyporiadal súd prvého stupňa v dôvodoch napadnutého rozhodnutia.

Z odôvodnenia rozhodnutia vyplýva vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na strane jednej a právnymi závermi na strane druhej. Prvostupňový súd neporušil právo účastníkov konania na spravodlivý proces, nakoľko v hodnotení skutkových zistení neabsentuje žiadna relevantná skutočnosť alebo okolnosť, naopak okresný súd ich náležitým spôsobom v celom súhrne posúdil a aj náležite vyhodnotil.

V sporovom konaní, o ktoré ide aj v prejednávaní veci, platí dispozičná a prejednacia zásada. Prejednacia zásada spočíva v tom, že tvrdenie skutočností a navrhovanie dôkazov, ktoré ju preukazujú, je zásadne vecou účastníkov konania. Úprava vychádza z toho, že iniciatíva pri zhromažďovaní dôkazov leží zásadne na účastníkoch a ukladá im označiť dôkazy k preukázaniu tvrdenia. Účastník má teda povinnosť tvrdenia (§ 79 ods. 1 a § 101 ods. 1 O.s.p.) a povinnosť dôkazu. K splneniu tejto povinnosti je zaviazaný každý účastník konania. Pokiaľ navrhovateľ poukazuje na ust. § 101 ods. 2 O.s.p. a na to, že súd nepostupoval správne, keď vykonal pojednávanie bez prítomnosti navrhovateľa, odvolací súd uvádza, že súd prvého stupňa postupoval správne, keď nepristúpil na rôzne konštrukcie navrhovateľa, ktoré iba sťažujú priebeh konania a postup súdu v ňom. Ustanovenie § 101 ods. 2 O.s.p. predpokladá pre prejednanie v neprítomnosti takého účastníka skutočnosť, že sa účastník nedostaví na pojednávanie, ani nepožiadal z dôležitého dôvodu o odročenie. Navrhovateľ v danom prípade nepožiadal o odročenie z dôležitého dôvodu. Z návrhu na zrušenie nariadeného pojednávania z dôvodu

porušenia nestrannosti súdu a sudcu je možné pri jeho obsahovom posúdení dôjsť k záveru, že týmto úkonom by navrhovateľ mohol požiadať o odročenie pojednávania, no zároveň vzhľadom na uvedený dôvod - nestrannosť sudcu, súdu - nie je možné v danej situácii vyhodnotiť takýto dôvod ako dôležitý, nakoľko ak navrhovateľ spochybňoval v konaní zákonnú sudkyňu s poukazom na ust. § 15 ods. 1 O.s.p., podľa názoru odvolacieho súdu v aktuálnom konaní nie sú zistené žiadne skutočnosti, ktoré by spochybňovali nestrannosť zákonnej sudkyne.

Odvolací súd zdôrazňuje, že nebolo porušené právo na kontradiktórne konanie. Podľa ust. § 115 ods. 1, 2 O.s.p., ak tento zákon alebo osobitný predpis neustanovuje inak, súd nariadi na prejednanie veci samej pojednávania, na ktoré predvolá účastníkov a všetkých, ktorých prítomnosť je potrebná. Predvolanie sa musí účastníkom doručiť tak, aby mali dostatok času na prípravu, spravidla najmenej päť dní pred dňom, keď sa má pojednávanie konať.

Právo účastníka, aby jeho vec bola prejednávaná verejne a v jeho prítomnosti, zaručené čl. 48 ods. 2 Ústavy SR, je potrebné chápať tak, že súd je povinný umožniť účastníkovi uplatnenie práva konať a rozhodnúť v jeho prítomnosti. Dokazovanie je časťou občianskeho súdneho konania, v ktorej si súd vytvára poznatky potrebné na rozhodnutie vo veci. Účastníci konania majú procesnú dôkaznú povinnosť, teda povinnosť uviesť dôkazy na preukázanie tvrdých skutočností. Procesný dôsledok spojený s dôkaznou povinnosťou môže mať za následok neunesenie dôkazného bremena. Dôkaznú povinnosť môže účastník plniť od začiatku konania, v návrhu na začatie konania, vo vyjadrení k nemu, mimo týchto procesných úkonov, v rámci prípravy pojednávania pri odročení pojednávania. Jej cieľom je unesenie dôkazného bremena v rozsahu, v ktorom dôkazné bremeno spočíva na účastníkovi konania bez ohľadu na jeho procesné postavenie. Za dôkaz môžu slúžiť všetky prostriedky, ktorými možno zistiť stav veci, najmä výsluch svedkov, znalecký posudok, správy a vyjadrenia orgánov fyzických osôb a právnických osôb, listiny, ohliadka a výsluch svedkov. Podľa ust. § 129 ods. 1 O.s.p. možno vykonať dokazovanie listinami tak, že predseda senátu (samosudca) na pojednávaní listinu alebo jej časť prečíta alebo oboznámi ich obsah. Podľa ust. § 122 ods. 1 O.s.p. súd vykonáva dokazovanie na pojednávaní, ak neboli splnené podmienky na vydanie rozhodnutia bez ústneho pojednávania.

V danej veci bolo nariadené pojednávanie na presný termín v sídle súdu prvého stupňa, pričom navrhovateľ bol riadne na toto pojednávanie predvolaný, no bez ospravedlnenia sa nedostavil, i keď podal návrh na zrušenie pojednávania z dôvodu objektívneho porušenia zásady nestrannosti súdu a sudcu. Krajský súd poukazuje na skutočnosť, že v zmysle § 18 O.s.p. majú účastníci v občianskom súdnom konaní rovnaké postavenie a súd je povinný zabezpečiť im rovnaké možnosti na uplatnenie ich práv, teda právo vykonávať procesné úkony, vo formách stanovených zákonom nazeráť do spisu, robiť si výpisy, vyjadriť sa k návrhom na dôkazy a všetkým dôkazom, ktoré sa vykonali § 123 O.s.p., byť predvolaní na súdne pojednávanie. Na pojednávaní sa súd oboznámil s obsahom spisu a obsahom exekučného spisu súdu (sp. zn. 17Er/5877/2010). Pokiaľ teda okresný súd na pojednávaní vykonal dôkazy navrhované navrhovateľom a poskytol možnosť obom účastníkom zúčastniť sa pojednávania, čím mali možnosť vyjadriť sa k dôkazom, resp. navrhnúť ďalšie dôkazy na preukázanie svojich tvrdení, tak týmto postupom okresného súdu nedošlo k porušeniu princípov kontradiktórnosti a princípu rovnosti zbraní ako základných definíčných prvkov práva na spravodlivé súdne konanie. Okresný súd dodržal i zásadu priamosti a ústnosti vykonávania dôkazov ako jednu zo základných zásad občianskeho súdneho konania, ktorú zaručuje nielen ústava (čl. 48 ods. 2), ale aj Dohovor (čl. 6 ods. 1), keďže táto zásada je súčasťou práva účastníkov konania na spravodlivé prejednanie veci, týkajúce sa ich občianskych práv a záväzkov a je aj zároveň špecifickým vyjadrením zásady kontradiktórnosti sporového konania. Práve zo strany prvostupňového súdu dodržanie práva účastníka konania vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom je v zhode i s judikatúrou, o ktorú sa opiera aj ESLP, ktorý vyslovil, že súčasťou koncepcie spravodlivého súdneho konania je zásada kontradiktórnosti, v súlade s ktorou musia mať účastníci nielen právo navrhnúť všetky dôkazy, ktoré považujú za nevyhnutné na preukázanie svojich tvrdení, ale aj právo byť oboznámení a vyjadriť sa ku všetkým dôkazom a vyjadreniam predloženým s cieľom ovplyvniť rozhodnutie súdu. Vo vzťahu k princípu rovnosti zbraní, ktorý bol prvostupňovým súdom dodržaný, bola poskytnutá obom účastníkom konania primeraná možnosť predložiť svoje návrhy. Pokiaľ okresný súd v rámci vykonávaného dokazovania vytvoril procesný priestor obom sporovým stranám na navrhovanie dôkazov, oboznámenie sa a vyjadrenie sa k nim, tak neodňal navrhovateľovi ako účastníkovi konania možnosť konať pred súdom, teda rešpektoval judikatúru ústavného súdu a ESLP. Postupom okresného súdu nedošlo k porušeniu práva vyjadriť sa ku každému z vykonaných dôkazov v zmysle čl. 48 ods. 2 Ústavy SR, k porušeniu zásad priamosti a ústnosti vykonávania dôkazov a kontradiktórnosti sporového konania, teda zásad obsiahnutých v príslušných ustanoveniach O.s.p., v práve na spravodlivý proces, ako ho vykladá ústavný súd a ESLP.

V danom prípade okresný súd správne konšatoval, že k prieťahom v konaní nedošlo, nakoľko okresný súd rozhodol o žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie do 7 dní od obdržania žiadosti, a teda konal priebežne.

Pokiaľ navrhovateľ spochybňoval v konaní zákonného sudcu s poukazom na ust. § 15 ods. 1 O.s.p., navrhovateľ okresnému súdu oznámil, že námietku zaujatosti voči sudcom Okresného súdu Martin nepodal. Vec prejednávajúca sudkyňa sa v konaní necítila zaujatá ani pre pomer k účastníkom, ani pre pomer k veci.

Ustanovenie Občianskeho súdneho poriadku (§ 14 a nasl. O.s.p.) predstavuje výnimku z významnej ústavnej zásady, že nikto nesmie byť odňatý svojmu zákonnému sudcovi (čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky). Vzhľadom na to možno vylúčiť sudcu z prejednávania a rozhodovania pridelennej veci len celkom výnimočne a len zo skutočne závažných dôvodov, ktoré sudcovi zjavne bránia rozhodnúť v súlade so zákonom, objektívne, nezaujato a spravodlivo. Samotný subjektívny názor účastníka konania, že v osobe určitého sudcu sú dané okolnosti vylučujúce ho z prejednávania a rozhodovania vecí, nezakladá ešte bez ďalšieho dôvod pre legitímne obavy z jeho nestranného a nezaujatého rozhodovania.

Dôvod na vylúčenie sudcu nezakladá ani skutočnosť, že sudca má prejednať a rozhodnúť vec, v ktorej žalovaným je súd, na ktorom tento sudca vykonáva súdnictvo (viď napríklad uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 31. mája 2010 sp. zn. 3 Nc 14/2010). Pre účely preskúmavanej veci odvolací súd konštatuje, že dôvodom na vylúčenie sudcu nie je bez ďalšieho ani to, že vykonáva súdnictvo na súde, ktorý údajne (podľa tvrdenia navrhovateľa) svojím nesprávnym úradným postupom v inej právnej veci založil zodpovednosť odporcu za majetkovú a nemajetkovú ujmu v zmysle zákona č. 514/2003 Z.z.

K argumentácii navrhovateľa vzťahujúcej sa k majetkovej škode a nemajetkovej ujme odvolací súd poznamenáva, že vzhľadom na skutočnosť, že nebol preukázaný základný zodpovednostný predpoklad v danom prípade - nesprávny úradný postup, nezákonné rozhodnutie - sa nevenoval prvostupňový súd týmto otázkam. Vzhľadom na to, že prvostupňový súd svoje rozhodnutie nezaložil na skutočnostiach, ktoré mu navrhovateľ vo svojom odvolaní vytýkal, nemohol sa odvolací súd týmito dôvodmi zaoberať.

V nadväznosti na uvedené, v ostatnom sa stotožniac s odôvodnením rozhodnutia zo strany okresného súdu, krajský súd jeho rozhodnutie ako správne, podľa § 219 ods. 1, 2 O.s.p. potvrdil.

O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 142 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p.. V odvolacom konaní bol úspešný odporca, ktorý si však náhradu trov odvolacieho konania postupom podľa § 151 ods. 1 O.s.p. neuplatnil, resp. mu ani žiadne trovy nevznikli, preto rozhodol krajský súd tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku **n i e j e** odvolanie prípustné.